

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10.12.2015, sp. zn. 3 To 112/2015, ECLI:CZ:VSOL:2015:3.TO.112.2015.1

Číslo: 16/2018

Právní věta:

Jestliže obsahem protokolu o prověrce na místě podle § 104e tr. ř. jsou tvrzení obviněného nebo svědka, která významně doplňují, či dokonce mění údaje obsažené v protokole o jejich dřívějších výpovědích, pak tato jejich vyjádření, učiněná po řádném poučení, je třeba považovat za součást jejich výpovědí, přičemž důkaz těmito výpověďmi lze v hlavním líčení provést přečtením příslušné části protokolů jen za splnění zákonných podmínek předpokládaných v § 207 odst. 2 tr. ř., resp. v § 211 odst. 1 až odst. 4 tr. ř.

Postup soudu prvního stupně, který takový protokol v hlavním líčení přečte jen jako listinný důkaz ve smyslu § 213 tr. ř., zakládá podstatnou vadu ve smyslu ustanovení § 258 odst. 1 písm. a), c) tr. ř.

Soud: Vrchní soud v Olomouci

Datum rozhodnutí: 10.12.2015

Spisová značka: 3 To 112/2015

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Listinný důkaz, Provádění důkazů, Řízení o odvolání

Předpisy: § 104e tr. ř.

§ 213 tr. ř.

§ 258 odst. 1 písm. a) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Olomouci k odvolání obžalovaného F. K. a státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně zrušil v celém rozsahu rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2015, č. j. 1 T 4/2015-568, a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2015, č. j. 1 T 4/2015-568, byl obžalovaný F. K. uznán vinným pokusem zvláště závažného zločinu vraždy dle § 21 odst. 1 k § 140

odst. 1 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit tím, že dne 18. 9. 2014 kolem 03:00 hod. ve Z., na ulici R. v bytě pronajatém jeho tehdejší přítelkyní A. I. Š. G., ukrajinské státní příslušnici (dále jen „poškozená“), konkrétně v obývacím pokoji, po vzájemné slovní a následně fyzické rozepři spojené se vzájemným přetahováním se o kuchyňský nůž se značně vybroušeným pilkovým ostřím o délce čepele 23 cm, přiložil obžalovaný nůž ostřím na levou stranu jejího krku a tahem a tlakem břitu nože na kůži jí způsobil šikmou příčně řeznou ránu na levé straně krku délky 5 cm a hloubky cca 0,5 cm, přičemž obžalovaný si musel být vědom toho, že s ohledem na charakter použitého nástroje a skutečnost, že poškozená se pohybovala, může reálně dojít k naříznutí či přeríznutí orgánů měkké struktury v krku se nacházejících, zejména vnější krční žíly, vnitřní krční žíly či velké tepny – krkavice, a tím k vykrvácení poškozené či k plicní vzduchové embolii, tedy k přímému ohrožení života poškozené, přičemž k takovým následkům nedošlo jen shodou okolností.

2. Za to mu byl dle § 140 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 58 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 3 (tří) roků, který mu byl dle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 (pěti) roků a podle § 84 tr. zákoníku nad obžalovaným byl současně vysloven dohled probačního úředníka.

II. Odvolání

3. Proti tomuto rozsudku ze všech k podání odvolání oprávněných osob vymezených v ustanovení § 246 odst. 1 tr. ř. a § 247 odst. 2 tr. ř. opravný prostředek podali jak státní zástupce, tak i obžalovaný.

4. Z obsahu odvolání Krajského státního zastupitelství v Brně vyplývá, že směřuje výhradně do výroku o uloženém druhu a výši trestu v neprospěch obžalovaného v situaci, kdy shledal správné skutkové závěry i přílehavou právní kvalifikaci.

5. Odvolání obžalovaného směřovalo jak do výroku o vině, tak do výroku o uloženém trestu. Konstatoval, že na počátku bylo zahájeno trestní stíhání pro zločin vraždy podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku ve stadiu pokusu, když od počátku existovaly pochybnosti, zda popis skutku, pro nějž byl obžalovaný stíhán, obsahuje skutkové okolnosti naplňující zákonné znaky tohoto trestného činu. V průběhu trestního řízení pak došlo ke změně právní kvalifikace toliko na vraždu prostou dle § 140 odst. 1 tr. zákoníku. Obžalovaný však má za to, že průběhem dokazování nebylo prokázáno, že by měl úmysl poškozenou usmrtit. Podle obžalovaného v průběhu dokazování byla vyvrácena řada argumentů obžaloby, založená především na tvrzení poškozené. Na samém místě činu se nacházely tři osoby. Mezi výpověďmi obžalovaného a svědka T. D. a výpovědí poškozené se objevují poměrně zásadní rozpory, které nebyly objasněny ani v průběhu samotného hlavního líčení. Soud nevzal dostatečně v potaz, že věrohodnost poškozené je výrazně snížena tím, že v průběhu řízení bylo prokázáno, že v řadě případů nesdělovala pravdu (o ráně obžalovaného vůči poškozené do spánku, o výhrůžkách smrti ze strany obžalovaného, o průběhu samotného skutkového děje před pořezáním, zapálení osobních dokumentů poškozené, vylití sava do obličeje obžalovaného). Jedná se o osobu dlouhodobě nevěrohodnou, která kritického večera popíjela alkoholické nápoje ve větší míře a má k takovému požívání sklony. Přes všechny tyto skutečnosti krajský soud neakceptoval návrh obžalovaného na doplnění dokazování a vyhotovení znaleckého posudku na posouzení obecné věrohodnosti poškozené. Jestliže ne výpovědí samotného obžalovaného, pak zcela jistě výpovědí svědka T. D. byla vyvrácena výpověď poškozené. Výpověď svědka netrpí žádnými vnitřními rozpory a v zásadních bodech potvrzuje obhajobu obžalovaného. Z obsahu závěru znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie a psychiatrie, ve vztahu k obžalovanému je zřejmé, že nemá sklony ke konfabulaci. Nálezací soud, ač výpověď poškozené považoval za okrajovou, na jejím základě činil závěry, které obžalovaný označil za zcela nepřijatelné. Konkrétního večera pak z obsahu výpovědi svědka T. D. i obžalovaného, a ostatně i poškozené, vyplývá, že došlo mezi obžalovaným a poškozenou ke slovním potyčkám, jejichž motivem byla žárlivost, kdy poškozená měla hodit porcelánový hrnek po obžalovaném, což opakovaně popírá. Poté obžalovaného, který šel spát, budila,

slovně jej urážela, snažila se mu zasunout prsty do konečníku, tahala za varlata a podobně. I toto poškozená popírá. Po jeho probuzení došlo k hádce v koupelně, kde jej záměrně potřísnila savem, strhla mu z krku řetízky, způsobila krvavý šrám na obličeji. I tuto potyčku dlouhou dobu popírala. Samotný konflikt ovšem tak, aby působila jako oběť, poškozená v rozporu s výpovědí obžalovaného i svědka T. D. přiznala v rámci prověrky na místě na základě cílených dotazů ze strany vyšetřovatele. Tyto události je nutné označit za zavrženíhodné chování ze strany poškozené. Po zklidnění situace poškozená začala obžalovaného opětovně urážet, vyhazovat jej z jejich bytu. V důsledku tohoto chování poškozené měl obžalovaný přijít do pokoje s nožem, avšak neučinil okamžitě prudký pohyb rukou v úmyslu poškozenou říznout, ale byla to poškozená, která vykročila vůči němu a začala se s ním o nůž přetahovat a vyhrožovat, že jej zabije. Poškozená ovšem ve své výpovědi naopak popisovala, že obžalovaný jí vyhrožoval smrtí, z čehož dovozuje pochybnosti o její věrohodnosti. Dále tvrdil, že v jeden okamžik poškozená nůž získala a obžalovaného řízla na předloktí. Touto skutečností se soud nezabýval. Následně měl obžalovaný při přetahování přiložit poškozené nůž na krk a poškozená udělala prudký pohyb, čímž došlo k jejímu pořezení. Samotný rozpor výpovědi svědka T. D. ve vztahu k tzv. neprocesní výpovědi nelze vzít v úvahu a zcela jistě její původní výpověď lze vysvětlit tím, že byl poškozený stále rozrušen. Závěry o tendencích svědka obžalovanému nepřítěžovat je podle obžalovaného nepodložená a je jen domněnkou rozhodujícího soudu.

6. Za zásadní skutečnost je nutno považovat otázku, zda obžalovaný učinil aktivní pohyb rukou s nožem vůči krku poškozené a zda v případě, že by tak učinil, mohl nastat následek předpokládaný obžalobou v podobě smrti. Nálezací soud dospěl k závěru, že se jednalo o mechanismus zranění prokazatelně ze strany obžalovaného aktivní, tedy že poškozenou nožem do krku říznul. Podle obžalovaného ovšem tento závěr není dostatečně odůvodněn a není zřejmé, z jakého důkazu soud k tomuto názoru dospěl. Jediným, kdo popisoval aktivní pohyb rukou nožem vůči poškozené, je poškozená sama. T. D. se spíše přiklání k aktivnímu trhnutí těla poškozené. Znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, MUDr. Z., připouští variantu vzniku i pasivním mechanismem, tedy pohybem krku poškozené. I v případě připuštění aktivního pohybu obžalovaného bylo nutno ovšem zohlednit objektivní závěry znaleckého posudku, které svědčí o velmi malé intenzitě řezných ran a o tom, že rána byla velmi mělká a do hloubky maximálně 0,5 cm. Poškozené tedy takto byla způsobena povrchová zranění, která poškozenou nemohla ohrozit na životě. V průběhu řízení však nebylo spolehlivě prokázáno, že by onen aktivní pohyb obžalovaný učinil. Podle obžalovaného nad rámec skutkového děje popsaného v obžalobě byla vyvrácena i skutečnost, že by obžalovaný neměl poškozené po popisovaném útoku poskytnout ošetření, a že by poškozené vytrhl mobilní telefon a udeřil s ním o zem. Ani svědek T. D. nic takového nepopsal.

7. Další námitky pak obžalovaný směřoval do výroku o uložení trestu, v němž bylo třeba zohlednit nesprávnou právní kvalifikaci. Navzdory namítaným skutečnostem obžalovaný pro případ, kdyby se odvolací soud ztotožnil se závěry nálezacího soudu ve vztahu ke skutkovým zjištěním a použité právní kvalifikaci, považuje za přílehavé uložení trestu v trvání tří let s podmíněným odkladem na zkušební dobu pěti let, který je připraven přijmout. Za takové situace se pak domáhal, aby odvolací soud výrok o vině i o uložení trestu zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení, případně aby ve věci rozhodl sám.

III. Důvodnost odvolání

8. Vrchní soud v Olomouci podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, z hlediska vytýkaných vad, když k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, odvolací soud mohl přihlídnout tehdy, pokud měly vliv na správnost výroku, proti němuž bylo podáno odvolání. Současně byl limitován při tomto přezkumu i ustanovením § 254 odst. 2 tr. ř. a dospěl k závěru, že obě podaná odvolání jsou důvodná, byť částečně z jiných důvodů, než odvolatelé namítali.

9. Dle názoru odvolacího soudu napadený rozsudek trpí procesními nedostatky předcházejícími vynesení odsuzujícího rozsudku, v důsledku nichž nelze považovat doposud provedené dokazování za úplné, přičemž zjištěné vady současně závažným způsobem porušují zákonné právo na obhajobu obžalovaného a jednotlivá ustanovení zabezpečující řádné objasnění věci. V důsledku toho dle odvolacího soudu je nezbytné některé důkazy doplnit, resp. zákonným způsobem provést znovu a na základě úplného a objektivního hodnocení těchto důkazů, při respektování základních zásad trestního řízení vytvořit nepochybné závěry o okolnostech, za nichž mělo dojít k vzniku poranění poškozené a vyhodnocení podmínek subjektivní stránky prokázaného jednání obžalovaného a z toho pak dovodit adekvátní hmotněprávní závěry a podmínky pro uložení náležitého trestu.

10. Není pochyb o tom, že nalézací soud se pokusil v průběhu dokazování v hlavním líčení provést potřebné dokazování k obsahu skutkových zjištění nezbytných k posouzení viny obžalovaného ve vztahu ke skutku, pro který na něj byla podána obžaloba. Předmětem jeho posouzení bylo zjištění okolností vzniku poranění na krku poškozené, tedy na značně nebezpečném místě pro život a zdraví, při konfliktu v ranních hodinách ve společném bydlišti poškozené a obžalovaného pouze za přítomnosti těchto podnapilých osob a svědka T. D. Fakticky jen z jejich několikerych popisů jednání bylo možno učinit závěr o bezpečně prokázaném vzniku poranění poškozené, když všechna tato tvrzení byla ve větší či menší části rozporná a protikladná. Proto také již v přípravném řízení k nezbytnému posouzení konkrétního jednání aktérů samotného konfliktu, při němž k poranění došlo, bylo přistoupeno k úkonům prověrky na místě samém dne 21. 10. 2014 za přítomnosti obžalovaného, poškozené i svědka T. D. Předmětem tohoto úkonu byla názorná demonstrace vzniku poranění, případně upřesnění výpovědí všech uvedených osob. Z obsahu protokolu je pak zřejmé, že prověrka byla provedena přímo v inkriminovaném bytu ve Z. na ul. R. za postupné přítomnosti těchto osob, jež samy či na základě dílčích dotazů přítomných osob (vyšetřovatele, státní zástupkyně, obhájce i znalce) popsaly jednotlivé části jednání, jež pozorovaly a jehož se účastnily, a názorně pak takové jednání na dílčích místech předvedly, včetně konkrétních podmínek, za nichž došlo k reznému poranění krku poškozené. Tento celý úkon pak měl být dokumentován videozáznamem, případně fotodokumentací či náčrtem. Vrchnímu soudu k rozhodnutí o odvolání ve věci v příloze spisu bylo předloženo i DVD, na němž je zaznamenána jen část takové prověrky na místě, toliko ve vztahu k úkonu provedeném za přítomnosti obžalovaného. Obrazový a hlasový záznam zbývající části tohoto úkonu příloha neobsahuje. Samotná obálka s přílohou byla originálně zalepena. Z toho lze dovodit, že nalézací soud ani tuto část obrazového záznamu neshlédl a zbytek neměl k dispozici. Mohl tak vycházet jen z obsahu protokolů o těchto provedených úkonech, jež ve své podstatě obsahovaly to, co jednotlivé osoby uvedly, tedy výpovědi obžalovaného a obou svědků. V hlavním líčení ve vztahu k těmto důkazům postupoval nalézací soud nesprávně, když je vyhodnotil jen jako listinné, resp. věcné důkazy, a v situaci, kdy je stranám zcela paušálním způsobem, tedy formálně, nikoliv fakticky, předložil dle § 213 odst. 1 tr. ř. k nahlédnutí a strany jejich provedení přečtením dle § 213 odst. 2 tr. ř. nepožadovaly, shledal je za řádně provedené. Do výčtu provedených důkazů, z nichž měl vycházet ve své hodnotící činnosti v odůvodnění napadeného rozhodnutí nalézací soud, zmínil i protokol o prověrce na místě, nikoliv však obrazový záznam.

11. Odvolací soud především zdůrazňuje, že zastává dlouhodobě konstantní stanovisko k podmínkám řádného postupu v hlavním líčení při provedení věcných důkazů, tedy listinných důkazů (posudků, odborných vyjádření, zpráv státních orgánů, obecných listin) a jiných věcných důkazů před soudem prvního stupně dle § 213 odst. 1, odst. 2 tr. ř. (srov. usnesení sp. zn. 3 To 99/2013, ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 3 To 14/2014, ze dne 10. 3. 2014, č. j. 3 To 17/2012-2095, ze dne 25. 4. 2012, sp. zn. 3 To 7/2014, ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. 3 To 136/2013, ze dne 31. 3. 2014), které je nalézacími soudy obecně respektováno. Jeho podstata ve stručnosti spočívá v povinnosti provést zásadní vymezení těch jednotlivých důkazních prostředků, jež jsou v konkrétním trestním řízení ve vztahu k podané obžalobě a dokazovanému skutkovému stavu shledány stranami a v konečném stadiu i soudem, za splňující podmínky zákonnosti a současně ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. a prokazující podstatné

okolnosti skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Podle § 220 odst. 2 tr. ř. totiž soud při svém rozhodování smí přihlížet jen ke skutečnostem, které byly probrány v hlavním líčení, a opírat se o důkazy, které strany předložily a provedly, případně které sám doplnil. Účelem změny v provádění věcných důkazů dle § 213 tr. ř. jeho novelou zák. č. 41/2009 Sb., s účinností od 1. 1. 2010, bylo zrychlení a zefektivnění dokazování v hlavním líčení, upuštěním od nadbytečného memorování obsahu všech dílčích listinných důkazů, s jejichž obsahem jsou strany seznámeny, a mnohdy jejich zákonnost, ani obsah skutkových zjištění okolností z nich plynoucích, nijak nerozporují. Jejich provedení ovšem nelze aplikovat způsobem zobrazeným v protokolu o hlavním líčení, jak to učinil soud prvního stupně. Takto měly být soudem jen zcela paušálně, bez jakéhokoliv individuálního rozlišení, „předloženy stranám k nahlédnutí obsah spisového materiálu sv. I. č. l. 1-224, sv. II. č. l. 225-428, sv. III. č. l. 429-455 a dále nůž a DVD v příloze spisu s tím, že strany nenavrhlly přečtení konkrétní listiny obsažené ve spisu“.

12. Tento obecný postup je bez jakéhokoli rozlišení, které z těchto materiálů jsou skutečně listinnými či věcnými důkazy, či zda se jedná o jiný druh důkazního prostředku. Uvedené paušální množství materiálů obsahuje např. výpovědi osob učiněné před zahájením trestního stíhání, jednotlivé znalecké posudky, ale i protokoly o svědeckých výpovědích a výpovědích obžalovaného z přípravného řízení, protokoly o konání hlavního líčení apod. Neumožňuje tak přezkoumání, které z těchto materiálů byly soudem považovány za řádný zákonný důkaz, na nějž se postup stanovený v § 213 odst. 1, 2 tr. ř. vztahuje, nebo se jedná o materiál, jenž podmínky zákonného důkazu vůbec nesplňuje, případně se jedná o jiný druh důkazního prostředku, který je možno v hlavním líčení provést jen za splnění jiných zákonných podmínek (např. § 207 odst. 2 tr. ř. ve vztahu k výpovědi obviněného, § 211 odst. 1 až odst. 4 tr. ř. ve vztahu k výpovědi svědka, § 211 odst. 5 tr. ř. ve vztahu ke čtení písemného znaleckého posudku, § 211 odst. 6 tr. ř. o čtení úředních záznamů o vysvětlení osob a provedení dalších úkonů dle § 158 odst. 3, 5 tr. ř. apod.). Ani návrh podané obžaloby neobsahuje seznam samotných listinných či věcných důkazů, jejichž provedení se v hlavním líčení navrhuje v rozporu s § 177 písm. d) tr. ř. V celkovém rozsahu formálně předložených svazků spisu je i protokol o prověrce na místě. Jen z obsahu odůvodnění napadeného rozsudku lze dovodit příkladný výčet listinných a věcných důkazů, o něž své rozhodnutí nalézací soud opřel a mezi nimiž za listinný důkaz označil i protokol o prověrce na místě.

13. Procesní postup soudu prvního stupně byl nadřízeným soudem shledán nesprávným. Trestní řád od 1. 1. 2002 v hl. 4 oddílu třetím v § 104a-104e tr. ř. zakotvuje některé zvláštní způsoby dokazování a takto je výslovně stanoven zákonný postup při provádění takových úkonů. Jedná se o podmínky provedení konfrontace (§ 104a tr. ř.), rekonstrukce (§ 104b tr. ř.), vyšetřovacího pokusu (§ 104c tr. ř.), rekonstrukce (§ 104d tr. ř.) a prověrky na místě (§ 104e tr. ř.). Podstatou prověrky na místě, u níž je nezbytná osobní přítomnost podezřelého, obviněného nebo svědka, spočívá v upřesnění údajů důležitých pro trestní řízení, které se vztahují k určitému místu. Prověrka je úkonem, při kterém již dříve vyslechnutá osoba ukazuje (označuje) místa a objekty spojené s vyšetřovanou událostí, popíše na místě okolnosti potřebné k objasnění vztahu určitých objektů k této události a demonstruje určitou činnost, o které vypovídala. To vše orgán činný v trestním řízení pozoruje, zaznamenává a porovnává se skutečnostmi uvedenými ve vyšetřované výpovědi. Teorie pak vymezuje rozdíly tohoto úkonu od rekonstrukce i vyšetřovacího pokusu a odlišuje ji i od výslechu na místě. Účelem prověrky na místě je zejména doplnění nebo upřesnění údajů významných pro trestní řízení v porovnání s předchozí výpovědí a odstranění přetrvávajících neúplností nebo nepřesností, případně vyhodnocení věrohodnosti takové osoby. Obecně v teorii platí, že protokol o prověrce na místě je zásadně považován za listinný důkaz (viz komentář trestního řádu vyd. BECK autorů ŠÁMAL a kol. 7. vydání, s. 1565). Podle názoru odvolacího soudu tak tomu ovšem není ohledně té části protokolu, v níž obžalovaný či svědek nejenom na místě prezentuje konkrétní okolnosti, ale ještě je obsáhle komentuje a takto významným způsobem dotváří, případně upřesňuje či mění svoji předchozí výpověď. Za takové situace se fakticky i formálně jedná již o doplňující výpověď na místě. Z pohledu

postupu při prověrce na místě (dle § 104e odst. 2 tr. ř.) je nutno postupovat přiměřeně dle podmínek o vyšetřovacím pokusu dle § 104c tr. ř. V rámci těchto procesních úkonů přísluší zúčastněným osobám, svědku i obviněnému stejná práva a povinnosti jako při jejich samotném výslechu a také takovým způsobem je třeba je náležitě poučit. V konkrétním případě tomu tak jednoznačně bylo (srov. poučení v protokole na č. l. 176-7). Podle názoru odvolacího soudu v případě takto provedené prověrky na místě (ale i v případě dalších druhů zvláštních způsobů dokazování), jestliže jejím obsahem je faktická výpověď svědka (dle § 97, § 101 odst. 2 tr. ř. a násl.), případně obviněného (dle § 91, § 92 tr. ř.), je třeba v této části na takový úkon nahlížet jako na řádnou výpověď svědka či obviněného a při provedení takových úkonů v řízení před soudem lze takový protokol provést jen za podmínek § 207 odst. 2, resp. § 211 odst. 1 až odst. 4 tr. ř., obdobně jako v případě konfrontace či rekognice (srov. č. 25/1993 Sb. rozh. tr.). Jedná se totiž jen o specifickou formu výslechu takové osoby na místě samém, při níž jsou některé skutečnosti demonstrovány, předváděny či ukazovány. Z obsahu závěru protokolu o prověrce výpovědi na místě je ostatně také zřejmé konstatování, že výpovědi zúčastněných osob při popisu skutkového děje se liší. Z toho vyplývá, že i orgány přípravného řízení, ale např. i znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, obsáhlé slovní popisy podstatných skutečností, za nichž došlo k poranění poškozené a co tomuto předcházelo, důvodně považovaly za faktickou výpověď uvedených osob.

14. Proto především nalézací soud nemohl s uvedenými obsáhlými výpověďmi, v mnohých směrech upřesňující původní tvrzení vyslychaných osob, zacházet jen jako s listinnými, příp. věcnými důkazy. V hlavním líčení postupoval nesprávně dle § 213 tr. ř. V situaci, kdy samotný obrazový záznam dílem neměl vůbec k dispozici a dílem jej patrně neshlédl, je nutno považovat za neúplné jeho podklady pro zásadní hodnotící závěry o mechanismu a okolnostech vzniku zranění poškozené, a tím i o konkrétních podmínkách jednání obžalovaného a z toho dovozené rozumové (intelektuální, vědomostní) a volní složky zavinění, ve vztahu k následku v úvahu přicházejícímu, ať již ve formě nejzávažnější, možného usmrcení poškozené, či způsobení újmy na jejím zdraví (těžké újmy na zdraví či ublížení na zdraví ve smyslu zákonných podmínek a výkladu dle § 122 tr. zákoníku). Z obsahu spisu není zřejmé, že by obžalovaný měl možnost se seznámit s obrazovým záznamem v částech provedených bez jeho přítomnosti (části výpovědí svědků A. G. a T. D.), ani že by takové části úkonu měl být osobně přítomen, na rozdíl od jeho obhájce či státního zástupce. Odvolací soud si je vědom, že část těchto úkonů byla zadokumentována i fotograficky a je součástí znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, jako doplněk souhrnu výpovědí jednotlivých osob. Uvedené výpovědi je pak nutno považovat jako zásadní také pro hodnocení věrohodnosti popisu jednání dle dalších tvrzení všech tří osob, jímž se nalézací soud ve svém rozhodnutí důvodně podrobně zabýval i pro samotné závěry o posuzovaném úmyslu obžalovaného ke vzniku možných zdravotních následků na těle poškozené, v případě prokázaného útoku obžalovaného. Proto je nebylo možno pominout. Odvolací soud pak uvedené procesní nedostatky důkazního řízení, byť na ně podaná odvolání přímo nesměřovala, nemohl shledat nevýznamné.

15. Nalézací soud v průběhu provedení výpovědí uvedených osob v hlavním líčení konstatoval částečné rozpory oproti předcházejícím výpovědím a k jejich vysvětlení se také dotazoval. Ve vztahu k posouzení věrohodnosti svědka T. D. pak postupoval dokonce dle § 212 odst. 1 tr. ř. a předestřel mu předchozí odlišnou výpověď provedenou před zahájením trestního stíhání. Ovšem zcela se jich opomněl dotázat k významným skutečnostem, jež uvedly ve svých vyjádřeních v rámci prověrky o výpovědi. Nekonstatoval také, ve kterých částech se tyto jejich výpovědi s tvrzením před soudem shodují a v čem jsou významné rozdíly. Vyslychané osoby měl správně na uvedené části upozornit, tedy přechít je v souladu s ustanovením § 207 odst. 2 tr. ř. a § 211 odst. 3 tr. ř. a k vysvětlení těchto rozporů se jich dotázat. Tím spíše tak měl postupovat, jestliže konstatoval tendence svědka T. D. obžalovanému nepřitěžovat a vycházel z původní, jím popsané verze, když u hlavního líčení podstatnou okolnost, zda, za jakých okolností a na jak dlouho měl obžalovaný přiložit nůž na krk poškozené, si svědek údajně již přesně nepamatoval. Ve vztahu k této skutečnosti se ovšem podrobně

vyjádřil právě při prověrce výpovědi a také to měl patrně demonstrovat. Je také významný jeho popis, z něhož lze dovodit, že bezprostředně před vznikem zranění k žádnému přetahování o nůž a snahu poškozené jej získat nedocházelo. K posouzení jeho hodnověrnosti je také významné, že sám hodnotil uvedený zážitek jako silný, na nějž se nedá zapomenout. K posouzení pravdivosti verze obžalovaného prověrka výpovědi obsahuje řadu významných skutečností, např. kdo pronesl výraz „suka“ v návaznosti na výhrůžku zabitím, apod. Oproti obhajobě obžalovaného je například významné, ve vztahu k tvrzení o zmocnění se nože poškozenou a vzniku poranění obžalovaného říznutím na předloktí, jeho tvrzení (str. 19 protokolu o prověrce), že škrábanec vznikl až následně od pout. Z pohledu hodnocení závěrů o pravdivosti tvrzení poškozené o rozbití jejího telefonu nelze například přehlédnout nález baterie mobilního telefonu pod postelí (srov. ohledání místa činu - foto č. 17-18) a další. Z pohledu všech těchto řádně provedených důkazů tak mělo dojít ke komplexnímu důkaznímu hodnocení.

16. Dle odvolacího soudu je nepochybné, že při vzniku zranění poškozené měl v ruce nůž obžalovaný. Musí být ovšem řádně vyhodnoceno, po provedení všech dostupných důkazů dle základních zásad trestního řízení, včetně zásady presumpce nevinny a z ní vyvěrajícího principu v pochybnostech ve prospěch obžalovaného, zda zranění mohlo vzniknout při přiložení nože obžalovaným na krk poškozené jejím pohybem krkem přes ostří a z toho vyplývající případně hmotněprávní závěry. V případě prokazaného aktivního útoku obžalovaným nožem na krk poškozené ve zjevně pro život a zdraví citlivých oblastech, v situaci, kdy faktické zranění bylo jen velmi málo hluboké a přímo neporušovalo nejvýznamnější vnitřní části krku (tepny, žíly, hrtan, průdušnici - viz vyjádření znalce a náčrtek na č. l. 526) a zasahovalo jen do kůže a podkoží, je třeba vyhodnotit, zda je vyvrácena verze, že obžalovaný záměrně řízl poškozenou do krku jen tak, aby jí způsobil pouze mělké poranění kůže. Musí být vzato v úvahu prokázání konkrétních okolností i dlouhodobý konfliktní vztah obou účastníků, při němž se vzájemně opakovaně napadali, poškozovali své zdraví, včetně způsobu násilného sexuálního ukájení a sadomasochistických praktik. Také jsou významné psychické předpoklady obžalovaného, konstatované v obsahu znaleckého šetření z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, zvýrazněná emoční nezdrženlivost, nevyzrálost, schizoidní rysy, extrémní afektivita, zvýšená agresivita, až se sklonem k sadismu, a také jeho ovlivnění množstvím požitého alkoholu i charakter použitého značně ostrého zubatého nože (viz příloha spisu). Bude-li tato verze vyloučena, musí být bedlivě vyhodnoceno, zda si musel být vědom, že takovým jednáním může reálně způsobit závažné poranění, jímž by nedošlo k porušení pro život zásadních životně důležitých struktur krku poškozené, či dojde k poranění značně závažnějšímu život poškozené přímo ohrožující a jen v důsledku dalších okolností na jeho úmyslu a jednání nezávislých k takovému poranění a usmrcení poškozené nedošlo, včetně podrobného vyhodnocení prokazané volní složky jednání obžalovaného, jako základů naplnění subjektivní stránky úmyslného trestného jednání dle § 15 odst. 1 písm. a) či písm. b) tr. zákoníku.

17. V návaznosti na doplněné dokazování o vyžádanou úplnou obrazovou dokumentaci celého průběhu prověrky na místě (ve vztahu k obrazovému záznamu postupem dle § 213 tr. ř.) a doplnění výslechu obžalovaného a svědka T. D., případně i poškozené o obsah jejich výpovědí, učiněných v prověrce výpovědi, při posouzení hodnověrnosti jednotlivých verzí, je nezbytné po přesném vymezení jednotlivých druhů důkazů a případném doplnění či opakování postupu při jejich provedení ve vztahu k listinným důkazům výše naznačeným zákonným postupem, provést přesnější vyhodnocení těchto zásadních důkazů a z nich plynoucích skutkových zjištění nalézacím soudem, případně i přeformulování obsahu žalovaného skutkového popisu výroku rozhodnutí, a z toho vyplývající závěry hmotněprávní. Pro posouzení jak hodnověrnosti výpovědí obžalovaného a poškozené, tak důvodnosti námitek státního zástupce o snížených podmínkách resocializace obžalovaného (dle znaleckého posudku z odvětví psychologie na 3. stupni šestistupňové škály) i vzhledem k nesplnění podmínek, na něž bylo vázáno propuštění obžalovaného z vazby, je třeba zjistit okolnosti, za kterých došlo k opětovnému navázání vztahu obžalovaného a poškozené. To je potvrzeno i vyjádřením poškozené u

hlavního líčení dne 28. 5. 2015, kdy pro pokračující citový vztah s obžalovaným odmítla ve věci vypovídat. Je také nezbytné zabývat se způsobem života obžalovaného i v době po propuštění z vazby i okolnostmi, za nichž se měl dopustit jednotlivých přestupků, včetně jeho jednání, dokumentovaného doplněným trestním spisem se zjištěním, jaký je výsledek přestupkového řízení, k němuž mělo být jednání obžalovaného postoupeno. Uvedené skutečnosti pak musí být řádně vyhodnoceny při posouzení případného uložení adekvátního trestu obžalovanému, aby splňoval veškeré zákonné podmínky pro ukládání trestních sankcí dle § 37, § 38 a § 39 a násl. tr. zákoníku a odpovídal povaze a závažnosti trestného činu i osobním a dalším poměrům obžalovaného a zejména reálným možnostem jeho nápravy, účinkům a důsledkům, které od trestu lze pro jeho budoucí život očekávat a také zajištění nezbytné ochrany před jeho dalším možným agresivním jednáním či jiným porušováním zákonů a pravidel společnosti.

18. Ve vztahu k dílčím námitkám odvolání obžalovaného je především nutno uvést, že odvolací soud se neztotožňuje s nezbytnou potřebou doplnění dokazování o psychologické vyšetření poškozené, stran její obecné či specifické věrohodnosti. Je také zřejmé, že obžalovaný ve své odvolací argumentaci zaměňuje svá obhajovací tvrzení a skutkové popisy za skutečně objektivními důkazy podložená fakta a snaží se o uplatnění svého subjektivního výkladu jednotlivých skutečností, jenž je ve významném rozporu s výsledky dalšího dokazování. Z ničeho také nelze dovodit objektivní závěr o existenci jakéhokoliv zásadního jednostranného předchozího zavrženíhodného jednání poškozené vůči obžalovanému, jež by vzniku jejího zranění předcházelo. Naopak je zřetelné, že konflikt obou podnapilých osob byl vzájemný, odpovídající jejich dlouhodobému konfliktnímu vztahu, plnému vzájemných verbálních i fyzických útoků. Není tak podklad pro hodnocení jeho jednání jako spáchaného v silném rozrušení, ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli nebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozené, jehož se obžalovaný domáhal.

19. Závěrem lze konstatovat, že v důsledku nesprávného postupu soudu prvního stupně při provádění jednotlivých důkazů, s porušením závazných procesních pravidel, a tím i absence části významných důkazů, k nimž nalézací soud mohl a měl ve svém hodnotící činnosti přihlídnout, bylo nutno považovat dosavadní dokazování za neúplné, dílem vykazující závažné vady řízení, z toho vyplývající skutkové a právní závěry v současném stadiu řízení tedy nemohly obstát. Odvolací soud uvedené nedostatky nemohl napravit postupem dle § 259 odst. 3 a § 263 odst. 6 tr. ř. neboť by to znamenalo obtížně proveditelné dokazování nahrazující činnost soudu prvního stupně. Proto byl napadený rozsudek z podnětu odvolání obžalovaného i státního zástupce zrušen z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. v celém rozsahu a věc byla dle § 259 odst. 1 tr. ř. vrácena soudu prvního stupně k novému projednání. V rámci něho pak především budou napraveny vadné procesní postupy provedení dokazování jak ve vztahu k obsahu výpovědi obžalovaného a obou stěžejních svědků, učiněných při prověrce výpovědi, a budou prověřena obžalovaným prezentovaná subjektivní tvrzení o jeho způsobu života, řádném pokračování ve studiu, vztahu k rodině i poškozené. Je třeba podrobně zjistit a vyhodnotit závažnost jeho přestupkových jednání a napravit formální nedostatky při provedení listinných a věcných důkazů a vyžádat chybějící část obrazového záznamu o prověrce výpovědi a takový materiál jako věcný důkaz zákonným transparentním způsobem provést. Po takovém doplnění dokazování, jež nevyklučuje zajištění i dalších důkazů, za podmínek § 2 odst. 5 tr. ř. je pak nutno komplexně vyhodnotit zásadní důkazy, jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti, při respektu ke všem základním zásadám trestního řízení, zejména se zaměřením na nepochybné zjištění subjektivní stránky prokázaného jednání obžalovaného ve vztahu k možnému následku na zdraví či ohrožení života poškozené. Z toho pak soud prvního stupně učiní adekvátní hmotněprávní závěry. V případě prokázání viny obžalovaného pak zaměří svoji pozornost ke komplexnímu hodnocení podmínek pro ukládání trestu, se zhodnocením všech podstatných skutečností, za respektu k zákonným podmínkám a účelu trestu, vzhledem k závažnosti jednání, okolnostem případu, případně povaze a závažnosti pokusu o trestný čin, osobě pachatele a možnostem jeho nápravy.